

סיכום הכנס העולמי ה- 16 בפיזיותרפיה, יוני 2011

כתבה נירית רותם Sc.M, PT
יו"ר העמותה לקידום הפיזיותרפיה

מקצועיים, שילוב אנשים עם מוגבלויות, זכויות המטופלים בפיזיותרפיה ועוד.

במהלך האסיפה מתקבלות מדינות חדשות לארגון העולמי לאחר הליך לא פשוט. השנה התקבלו מדינות גדולות כגון ארגנטינה ופקיסטן, קטנטנות כגון מקאו ומאוריציוס והמשיך התהליך של כניסת מדינות מזרח אירופה עם כניסתה של אוקראינה. כדאי אולי להזכיר בהזדמנות זאת שישראל, שהתקבלה לארגון העולמי ב-1953, היא בין 15 המדינות הראשונות בארגון ובתור שכזו בהחלט נמנית על הגווארדיה הוותיקה.

בעקבות בקשתה של המשלחת האוסטרלית החליט הארגון העולמי לתמוך במיזם PEDro שעומד בסכנת סגירה בשל העלויות הגבוהות של הפעלתו. התמיכה תהיה על ידי תשלום וולונטרי של המדינות החברות. אנחנו היינו בין הדוברים שתמכו בבקשה ונעשה קשר ראשוני להעברת התמיכה בפרויקט הכל כך חשוב הזה שרבים מחברינו נהנים ממנו.

באסיפה השנתית נערכות הבחירות לנשיאת וסגנית נשיאת הארגון העולמי. לנשיאת הארגון נבחרה, שוב, מרלין מופט מארה"ב כסגנית נבחרה אמה סומס מאירלנד. ראוי לציין שאנחנו היינו בין המדינות הממליצות של שתיהן.

בסמוך לכנס מתקיימות האסיפות של קבוצות העניין העולמיות. ישראל חברה בארגון העולמי של פיזיותרפיה בבריאות האישה ואנחנו בין המדינות המייסדות של קבוצת הנורולוגיה שהוקמה והתקבלה השנה לארגון העולמי. במהלך האסיפה יזמנו פגישות עם יו"ר קבוצות שונות ונחל בתהליך קבלה של קבוצות העניין הישראליות לקבוצות אלו.

כנס עולמי

הכנס נפתח באירוע פתיחה מרשים ומפואר, בנוכחות נציגי משפחת המלוכה ההולנדית. מלבד הופעות ונאומו ברכה ראויים לציון נאום התודה של סטנלי פאריס, שזכה בפרס על מפעל חיים, והרצאת הפתיחה של לורימר מוזלי על כאב ותפיסת כאב.

המושבים בכנס כללו הרצאות פרונטליות של מחקרים שהוגשו, מושבים של הרצאות מוזמנות ארוכות יותר, פוסטרים (1800 פוסטרים), פאנלים בהם התקיים דיון בהשתתפות הקהל, פגישות נטוורקינג (networking) בהם יש הזדמנות לשוחח עם אחרים בעולם שעוסקים בתחומים שונים, פגישות עם חוקרים מובילים ופגישות של קבוצות ממוקדות וכמובן תערוכה גדולה. בסמוך לכנס ובמסגרתו התקיימו גם סדנאות וביקורים בבתי חולים וקליניקות.

הכנס העולמי של הפיזיותרפיה התקיים ב-23-20 ליוני באמסטרדם. קדמה לכנס, ב-20-17 ליוני, האסיפה הכללית (Meeting General) של הארגון העולמי. שני מאורעות חשובים למקצוע המתקיימים אחת לארבע שנים.

אסיפה כללית

באסיפה הכללית השתתפו כ-100 מדינות. עיקרה של האסיפה הוא דיונים ואישור תוספות ועדכונים למסמכי הליבה של הארגון העולמי. אלו מסמכים שמגדירים את המדיניות ועמדות הארגון בהיבטים השונים של המקצוע: הכשרה, פרקטיקה, מדיניות וחקיקה, אתיקה ועוד. מסמכים אלו מהווים את הבסיס לפעילות המקצועית במדינות השונות, כמו גם בישראל. העדכון הכרחי כדי לייצג ולבטא שינויים שונים במערכות החינוך והבריאות בעולם, עם דגש בשינויים החלים במקצוע הפיזיותרפיה. הארגון העולמי לפיזיותרפיה מאמץ החלטות שונות של ארגונים עולמיים שונים (ארגון הבריאות העולמי, לדוגמה), ומרחיב ומתאימם לצרכים והיבטים ספציפיים למקצוע הפיזיותרפיה. באסיפה ייצגו את ישראל רן רגב, נציג הארגון ואנוכי, נירית רותם, נציגת העמותה לקידום הפיזיותרפיה בישראל.

מרבית הנושאים שעלו במסגרת הדיונים מוכרים לנו בישראל. התקיים דיון באשר להגדרה של פיזיותרפיסטים כמומחים לפעילות גופנית ועד כמה רחב או מצומצם צריך להיות התפקיד של פיזיותרפיה בתחום קידום פעילות גופנית, כשבסופו של דבר הוחלט להשאיר את ההגדרה הרחבה והכללית יותר של פיזיותרפיסט כמומחה לפעילות גופנית. נושא נוסף שהוגדר הוא הגישה הישירה, או הפנייה עצמית (referral-self) לשירותי פיזיותרפיה. בעוד "הפניה עצמית" הוא מושג עדכני יותר שבמרכזו זכות החולה להחליט ולבחור את איש המקצוע אליו ייגש, עדיין יש שימוש רחב במונח "גישה ישירה" לכן הוסכם שיש להשתמש בשני המונחים בשלב זה. ברמה המהותית התקבל מסמך מדיניות המגדיר את המקצוע כאוטונומי שיש לאפשר אליו גישה על פי בחירת המטופל. המסמך גם מטיל עלינו את המחויבות להתאמת תכניות הלימוד וההכשרה המתקדמת כדי שהפיזיותרפיסטים יהיו בעלי מיומנויות מתאימות לתפקיד וכדי שיוכלו למלא אותו באחריות המתאימה.

נושא נוסף שעלה ורלוונטי לנו בישראל הוא נושא ההתמחויות. הארגון העולמי מעודד תהליך התמחות פורמאלי שכולל בחינה ואקראיטציה, אך מדגיש כי אסור שתהליך ההתמחות יגביל את העיסוק של מי שאינו מומחה.

נושאים נוספים שבהם עלו עדכונים הם תכניות לימוד, עשייה מבוססת על ראיות, שיקום בקהילה, עבודה בצוותים רב

אחת המגמות שהוצגו בכנס הוא המעבר לקלסיפיקציות או סיווגים, להבדיל מאבחנה. נעשה מחקר רב לזהות את מאפייני הקבוצות, לפתח כלי הערכה, טיפול מתאים ופרוגנוזה לפי סיווג. מספר פרויקטים מחקריים רחבים הוצגו על שלביהם וחלקיהם השונים כשברובם בלטה ההתייחסות האינטגרטיבית במהלך ההערכה, הטיפול והמעקב, לגורמים פסיכוסוציאליים, בעיקר להימנעות מתנועה ופעילות וליכולות התמודדות. בהתבסס על תוצאות מחקרים אלו ניתן לומר שכיום יש לנו תכניות התערבויות ביופסיכוסוציאליות יעילות עם מתודיקה טיפולית ברורה ויישומית.

אחד מאירועי השיא בכנס, מבחינת כמות המשתתפים והעניין שיצר, היה מושב מיוחד בו השתתפו לורימר מוזלי, דיוד באטלר ושותפיהם בו הם הציגו את שינוי ההתייחסות המתבקש, לדעתם, לכאב בהסתמך על מחקר מתחום ה-NEUROSCIENCES. הם הציגו תפיסה כוללת ורחבה שכיסתה את הבסיס המדעי הרב תחומי, את היישום הטיפולי וההטמעה במערכת החינוך. בשל החשיפה המאוד רחבה שזכו לה בכנס ייתכן ותיווצר תנופה ועניין בגישה אותה הם מייצגים.

נושאים נוספים שעמדו בליבת הכנס, בתחומים השונים, הם: הכשרת סטודנטים ובוגרים; שימוש בטכנולוגיות מתקדמות ובמערכות תקשוב; עבודה רב צוותית והמקום של הפיזיותרפיסט בצוות בהתאם לנושא בו עוסקים; קידום בריאות על היבטיו השונים וההשתלבות של הפיזיותרפיה באתגרים הגדולים של מערכות הבריאות ובעיקר במה שמוגדר "מחלות אורח חיים"; כלי הערכה ומדדי איכות, ברמת התהליך, תוצאים, הקשר בין התהליך והתוצאים, ועלויות חברתיות וכלכליות.

כל שינוי הפרדיגמות, המענה לצרכים ואפילו היישום ברמה הקלינית לא יתרחשו ללא ניהול מושכל ואיכותי. מקום רב ניתן למושבים שעסקו בניהול בהקשר לאתגרים המקצועיים והמערכתיים. גם כאן הודגש הצורך בהתאמת ההשכלה הבסיסית והמתקדמת לצרכים ולשינויים במערכות הבריאות, בהשתלבות בעבודה הרב צוותית ובשדרת הניהול של המערכות עצמן. גם בניהול בלט הקשר לקידום בריאות ולמתן מענה לא רק לניהול הפנימי אלא גם לאתגרים הרחבים ביותר של מערכות הבריאות.

כנס הפיזיותרפיה העולמי השתתפו כ-30 נציגים מישראל, חלקם כמרצים, דוברים ומציגי פוסטרים. המשתתפים הישראלים ציינו לא רק את רמת העניין ומגוון הנושאים, אלא בעיקר את החשיבות הגדולה של חשיפה לתהליכים שמתרחשים בארצות אחרות, ידע חדש ועדכני שניתן ליישום בסביבת העבודה של כל אחד מהמשתתפים וגם, בהחלט, את ההבנה שאנו עוסקים בסוגיות ובעיות שרבים בעולם עוסקים בהם ושבסך הכל אנחנו נמצאים במקום טוב ביחס לנעשה בעולם.

הכנס העולמי הבא יערך ב-2015 בסינגפור. אין ספק שכל המשתתפים הישראלים, בכנס באמסטרדם ממליצים לכל אחד לעשות את המאמץ ולנסות להשתתף, לפחות פעם אחת, בכנס המקצועי העולמי של המקצוע שלנו.

רן רגב, נציג הארגון ונירית רותם, נציגת העמותה - הנציגים הישראלים לאסיפה הכללית

במסגרות השונות הוצגו ונידונו התחומים וההיבטים השונים של המקצוע. במידה מסוימת אנחנו עומדים בפני שינוי פרדיגמות בכמה וכמה מההיבטים והתחומים המרכזיים שלנו. שינוי זה בא לידי ביטוי ברבדים השונים של העשייה המקצועית, לדוגמה: אימוץ והטמעה של המודל הכרוני, מרכזיות קידום הבריאות במקצוע, התייחסות שונה לכאב, דגש על התערבויות פסיכוסוציאליות ועוד.

כמו תמיד הוצגו לא מעט מחקרים שבדקו טכניקה טיפולית ואת השפעתה על מדדים קליניים ברורים לטווח קצר של שעות או מספר ימים. לעומת זאת הוצגו מחקרים רבים שבדקו התערבות מורכבת ואת תוצאותיה לאחר חודשים. במחקרים אלו המדדים רחבים יותר ממדדים קליניים ברורים למדדים של איכות חיים ובריאות כללית, מדדי חוללות עצמית והתמודדות, מדדים מערכתיים של צריכת שרותי בריאות ובהחלט יותר ויותר מדדים כלכליים. אחת המגמות שעולות מנושאי המחקר הוא הניסיון להעביר את ההתערבויות הטיפוליות מהקליניקה לסביבה לא טיפולית בקהילה, שכן העומס ובעיית נגישות הטיפול (= תורים) היא בעיה, שלא לומר משבר, שהמדינות המפותחות נדרשות להתמודד אתן. ההתמודדות זאת באה לידי ביטוי בעבודות ומחקרים שהוצגו ושחלקם נראים מבטיחים.

להבדיל מהמדינות המפותחות במדינות מתפתחות האתגר הוא להגיע לאוכלוסייה הנזקקת לשרות. במקומות בהם אין מערכת בריאות כלל או שיש מערכת בריאות שמתמודדת עם אתגרים עצומים של מחלות שפוגעות באוכלוסייה שלמה, הבעיות איתם מתמודד המקצוע הן שונות לגמרי. משתתפים ממדינות אלו הציגו את האתגרים שעומדים בפניהם ואת הפתרונות שהם מפתחים בהשכלה, חקיקה, פיתוח השרות והכרה.